

คู่มือ

แนวทางการปฏิบัติการจัดทำรรรมาภิบาลข้อมูล

Data Governance User Manual

คู่มือ

แนวทางปฏิบัติการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล

ของ

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม ๒๕๖๗

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มาตรา ๔ เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความ สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลโดยมี การบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ และการทำงานให้มีความสอดคล้องกัน และเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน อย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อให้การดำเนินการด้านข้อมูลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบ ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงกำหนดนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลสำหรับใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน และจัดทำคู่มือ แนวทางปฏิบัติการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำข้อมูลของกรมการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการ บริหารจัดการข้อมูลภาครัฐทุกขั้นตอน เพื่อให้การได้มาและการนำข้อมูลของหน่วยงานไปใช้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน รักษาความเป็นส่วนบุคคล และสามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการระหว่างกันได้อย่างมี ประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย

นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

๑. จัดให้มีคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการข้อมูลให้เป็นไปตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
๒. กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูล รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ครอบครองหรือควบคุมข้อมูลดังกล่าวในทุกขั้นตอน
๓. จัดให้มีระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน ตั้งแต่การจัดทำการจัดเก็บ การจำแนกหมวดหมู่ การประมวลผลหรือใช้ข้อมูล การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบ และการทำลาย
๔. จัดให้มีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน พร้อมใช้งานและเป็นปัจจุบัน รวมถึงมีการวัดผลการบริหารจัดการข้อมูล
๕. กำหนดกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจน และมีระบบบริหารจัดการ รวมทั้งมีมาตรการและหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความครอบครอง ให้มีความมั่นคงปลอดภัย
๖. จัดให้มีมาตรฐานคำอธิบายข้อมูล (Metadata) พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) ข้อมูลดิจิทัลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล
๗. จัดให้มีการทบทวนนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และให้ดำเนินการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

นิยาม (คำจำกัดความ)

๑. **ข้อมูล (Data)** สิ่งที่สามารถสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม फिल्म การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้
๒. **ข้อมูลที่มีโครงสร้าง (Structured Data)** หมายถึงข้อมูลที่เก็บอยู่ในรูปแบบของขอบเขตข้อมูลและมีแบบจำลองข้อมูลที่อธิบายว่าข้อมูลนั้นมีการนำเสนออย่างไร
๓. **ข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Data)** หมายถึงข้อมูลที่ไม่อยู่ในรูปแบบของขอบเขตข้อมูลและไม่ได้อยู่ในฐานข้อมูลหรือระบบใดๆ ตัวอย่างของข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง เช่น เอกสารจาก MS Word, สไลด์, วิดีโอและไฟล์เสียง
๔. **ข้อมูลที่มีชั้นความลับ (Classified Data)** หมายถึงชื่อและสารบัญข้อมูลที่ถูกจัดชั้นว่าเป็นความลับ และไม่เปิดเผยต่อสาธารณชน (Public Data)
๕. **ข้อมูลสาธารณะ (Public Data)** หมายถึงข้อมูลทั่วไปที่เปิดเผยสู่สาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ สิ่งตีพิมพ์ หรือวิธีการอื่นๆ รวมถึงการแชร์ข้อมูลจากหน่วยงานภายนอก
๖. **พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)** หมายถึง ตารางข้อมูลที่ใช้อธิบายรายละเอียดของข้อมูลในแต่ละแถวหรือคอลัมน์
๗. **แบบจำลองข้อมูล (Data Model)** หมายถึงนิยามของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคำอธิบายข้อมูล (Metadata) หรือความสัมพันธ์ของคุณสมบัติข้อมูลต่อโลกแห่งความจริง
๘. **คำอธิบายข้อมูล (Metadata)** หมายถึง ข้อมูลที่อธิบายข้อมูล เป็นคำอธิบายที่มีโครงสร้างข้อมูลรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เจาะลึกในการใช้งาน และคุณลักษณะอื่นๆ ของข้อมูล เช่น ระดับในการเข้าถึงของข้อมูล หรือคุณสมบัติต่างๆ
๙. **บัญชีข้อมูล (Data Catalog)** หมายถึงเอกสารแสดงรายการของคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่จำแนกแยกแยะโดยการจัดกลุ่มหรือจัดประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของหน่วยงานรัฐ
๑๐. **คุณภาพข้อมูล (Data Quality)** หมายถึง ความถูกต้อง ความสอดคล้อง ครบถ้วนของคำอธิบายข้อมูล (Metadata) รวมถึงความถี่ในการรวบรวมและคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ล่าสุดที่มี
๑๑. **ความถูกต้อง (Accuracy)** หมายถึงระดับของความถูกต้องและเที่ยงตรงต่อวัตถุการวัดหรือธุรกรรมใดๆ ของคำอธิบายข้อมูล (Metadata)
๑๒. **ความสอดคล้อง (Consistency)** หมายถึงระดับข้อมูลที่เหมือนกันในเซตของข้อมูลสำหรับคำอธิบายข้อมูล (Metadata) นั้นๆ และที่ได้จากการเก็บรวบรวมของหน่วยงานในกรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ
๑๓. **ความครบถ้วน (Completeness)** หมายถึงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นมีความพร้อมเมื่อต้องการ
๑๔. **การเก็บรวบรวม (Acquisition)** หมายถึงการกระทำเพื่อเก็บให้ได้มา หรือการได้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๑๕. การควบคุม (Control) หมายถึงอำนาจของส่วนงานในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประมวลผลข้อมูลและวิธีการประมวลผล

๑๖. การประมวลผล (Processing) หมายถึงการดำเนินการใดๆ หรือชุดของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นแบบอัตโนมัติหรือไม่ เช่น การรวบรวม การบันทึก การถือครอง การใช้งาน การจัดการ การเก็บ การปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลง การรับมา การให้คำปรึกษา การเผยแพร่ การแจกจ่ายหรือการทำให้พร้อมใช้งาน การจัดตำแหน่ง การปิดกั้น ลบหรือทำลาย

๑๗. การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) หมายถึงการกระทำในการจัดทำข้อมูลที่มีให้แก่บุคคลภายนอกกรม

๑๘. ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) หมายถึงข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นจริง หรือเท็จเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถ ยืนยันตัวตนได้

๑๙. การให้ความยินยอม (Consent) หมายถึงข้อตกลงที่ได้รับแจ้งจากบุคคลหรือนิติบุคคลเพื่อการประมวลผล ข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นๆ หรือเป็นข้อมูลที่เป็นความลับที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยความยินยอม จากบุคคลนั้นอาจเป็นได้ทั้งโดยชัดแจ้งหรือโดยนัย

ส่วนที่ ๑ โครงสร้างของบุคลากรที่รับผิดชอบในธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Structure)

โครงสร้างของบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล

๑.๑ องค์ประกอบ

๑. อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	ประธานกรรมการ
๒. ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม (DCIO) ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	รองประธานกรรมการ
๓. ผู้บริหารด้านการรักษาความปลอดภัยระดับสูง (CSO) ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๔. เลขานุการกรม	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศ	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรรมการ
๑๑. หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. ผู้อำนวยการกลุ่มฐานข้อมูลกลางด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ อำนาจหน้าที่

- กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ขอบเขต วัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลข้อมูล รวมถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลข้อมูล ให้เป็นไปตามมาตรฐานกรอบการกำกับดูแลข้อมูลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- จัดทำนโยบาย มาตรฐาน กฎ ระเบียบ คู่มือ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- วิเคราะห์ ติดตามผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้บริหาร

๔. บริหารจัดการข้อมูลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ให้มีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย และเปิดให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยคำนึงถึงความเป็นส่วนบุคคล รวมทั้ง เชื่อมโยงและนำข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๕. วางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงข้อมูลของกรมให้ทันสมัยและรวดเร็วในการให้บริการ

๖. ติดตามพิจารณาผลการดำเนินงาน และตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด พร้อมรายงานผล

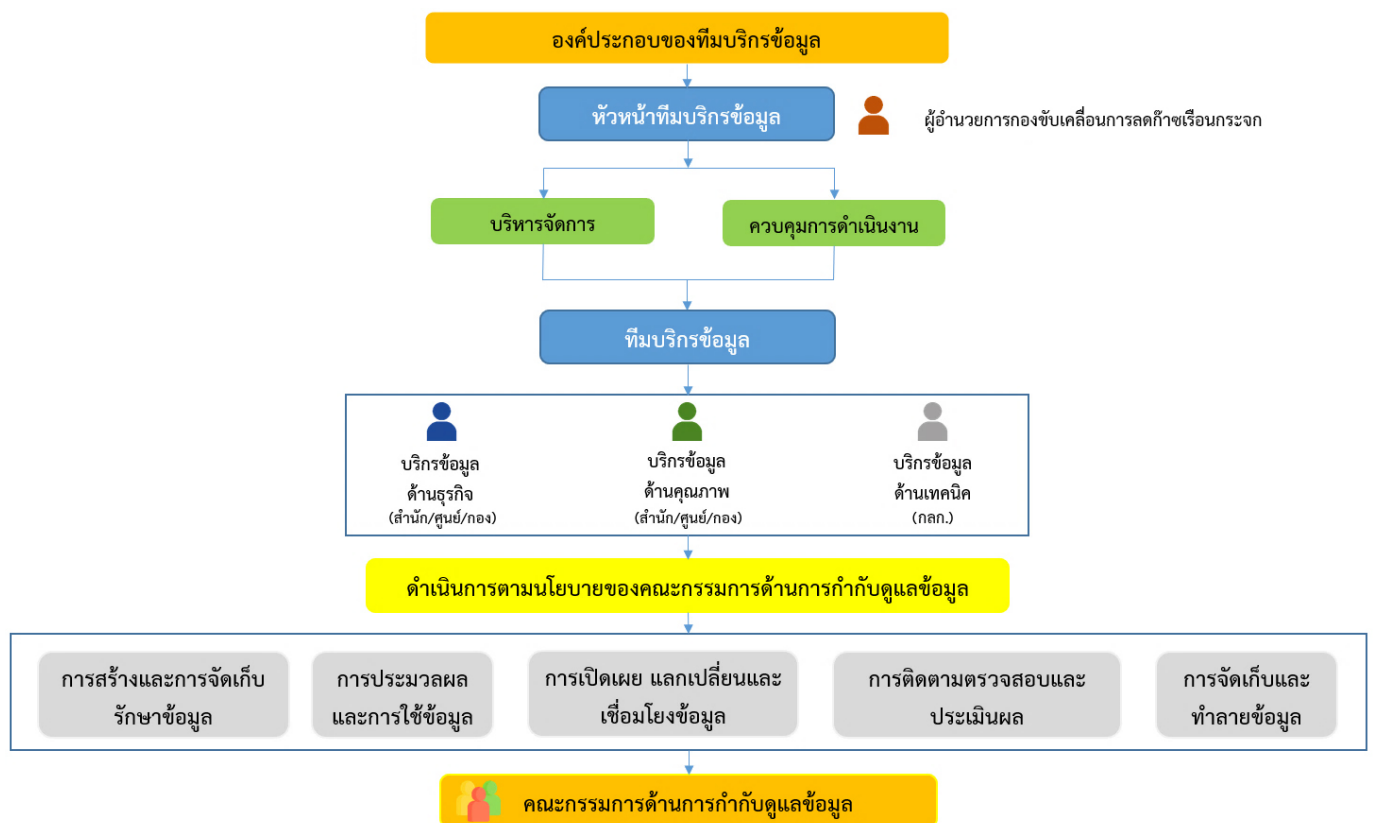
๗. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. ทีมบริการข้อมูล (Data Steward Team)

๒.๑ องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก หัวหน้าทีมบริการข้อมูล (Lead Data Steward)

มีหน้าที่ บริหารจัดการ ควบคุมการดำเนินงานของทีมบริการข้อมูลให้ดำเนินการตามนโยบายของคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตามการดำเนินงานและเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร

๒.๒ บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)

บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards) คือ บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการนิยามความต้องการด้านคุณภาพและความมั่นคงปลอดภัยซึ่งอาจจะได้รับมาจากผู้ใช้ข้อมูล (Data Users)

หน้าที่

๑. กำหนด ทบทวน ความต้องการด้านคุณภาพข้อมูล การรักษาความเป็นส่วนตัว และความมั่นคงปลอดภัยจากผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล
๒. กำหนด ทบทวน และปรับปรุงกระบวนการให้สอดคล้องกับนโยบาย เป้าประสงค์ ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล รวมทั้งติดตามการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดเพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน
๓. กำหนดนิยามคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ดิจิทัลพร้อมทั้งจัดทำบัญชีข้อมูลให้ครบถ้วนตามความจำเป็นในการใช้งาน และตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล
๔. รายงานผลลัพธ์ไปยังคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards) คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บริการข้อมูลด้านธุรกิจ

หน้าที่

๑. ให้ข้อเสนอแนะเชิงเทคนิคที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าประสงค์ ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล
๒. กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และ รักษาความมั่นคงปลอดภัย
๓. สนับสนุนการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)

บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards) คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนิน การในเรื่องคุณภาพข้อมูล

หน้าที่

๑. วิเคราะห์ความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล ความต้องการด้านคุณภาพข้อมูล การรักษาความเป็นส่วนตัว และความมั่นคงปลอดภัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อวางแผนการวัดและประเมินผล
๒. ตรวจสอบ วิเคราะห์ วัดผลการดำเนินงาน
๓. รายงานผลลัพธ์ไปยังคณะกรรมการกำกับและดูแลข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ เจ้าของข้อมูล (Data Owner)

เจ้าของข้อมูล (Data Owner) คือหน่วยงานภายในกรมที่เก็บข้อมูลขึ้นมาใหม่หรือรับข้อมูลจากผู้อื่น ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคำอธิบายข้อมูล (Metadata) รวมถึงการจัดทำทะเบียนข้อมูล การกำหนดชั้นความลับข้อมูล และการกำหนดแนวทางในการดูแลรักษาคุณภาพข้อมูล กำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลนั้น ๆ และ พิจารณาอนุญาตการให้ข้อมูลแก่ผู้อื่น หากมีการขอใช้ข้อมูล เจ้าของข้อมูลควรมีการทบทวนด้วย

ว่าข้อมูลนั้น ๆ ยังสามารถใช้ฐานเดิมในการเก็บและประมวลผลได้อยู่หรือไม่ (เช่นกฎหมายที่ต้องปฏิบัติตามนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ หรือความยินยอมที่ได้รับมาจากผู้ให้ข้อมูลยังครอบคลุมหรือไม่

๒.๖ ผู้ใช้ข้อมูล (Data User)

ผู้ใช้ข้อมูล (Data User) คือ หน่วยงานหรือบุคคลใดๆ ที่ใช้ หรือเปิดเผยคำอธิบายข้อมูล (Metadata) จากกรม ซึ่งส่วนงานดังกล่าวอาจจะรวมถึงหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของกรมเอง หรือหน่วยงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวง หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ผู้ใช้ข้อมูลทุกคนสามารถนำข้อมูลไปใช้ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเงื่อนไขการขอใช้ข้อมูล รวมทั้งมีหน้าที่และมีส่วนร่วมดูแลรักษาความมั่นคงปลอดภัยให้กับข้อมูลของกรมฯ ให้สอดคล้องตามแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลข้อมูล

ส่วนที่ ๒ การสร้างและการจัดเก็บรักษาข้อมูล (Data Creating and Storage)

แนวทางปฏิบัติ

๑. กองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกจัดประชุม อบรม ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการสร้าง การจัดเก็บรักษา เพื่อให้มีทักษะในการใช้เครื่องมือในการเก็บรักษาข้อมูล และการควบคุมคุณภาพข้อมูลอย่างถูกต้อง

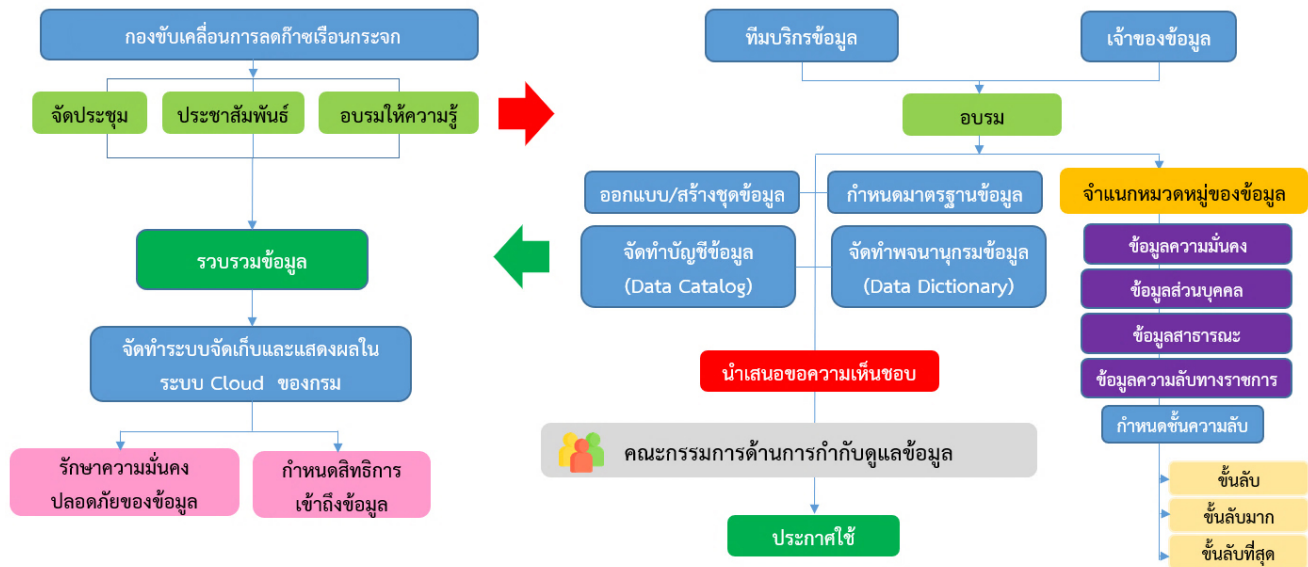
๒. การสร้างและการรวบรวมข้อมูล ต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัย และความเป็นส่วนบุคคลของข้อมูล โดยเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

๓. เจ้าของข้อมูลพร้อมทีมบริการข้อมูล ต้องจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลความมั่นคง ข้อมูลความลับทางราชการ และข้อมูลสาธารณะ กำหนดให้มีชั้นความลับเป็น ชั้นลับ ชั้นลับมาก ชั้นลับที่สุด

๔. เจ้าของข้อมูลร่วมกับทีมบริการข้อมูลของแต่ละสำนัก/ศูนย์/กอง รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันออกแบบ กำหนดมาตรฐานข้อมูล จัดทำบัญชีข้อมูล (Data Catalog) และพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) รวมทั้งออกแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เอื้อต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยและคุณภาพของข้อมูล พร้อมกำหนดวิธีสร้าง การจัดเก็บรักษา และการควบคุมคุณภาพข้อมูล ให้สอดคล้องกับความต้องการและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน จากนั้นนำเสนอต่อคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูลของกรม เพื่อขอความเห็นชอบและประกาศใช้

๕. ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ทำหน้าที่ รวบรวมบัญชีข้อมูล (Data Catalog) และพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) ที่เจ้าของข้อมูล และทีมบริการข้อมูลของแต่ละสำนัก/ศูนย์/กอง ได้จัดทำและขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล สส. แล้ว โดยจัดทำระบบจัดเก็บและแสดงผลในระบบ cloud ภายในของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

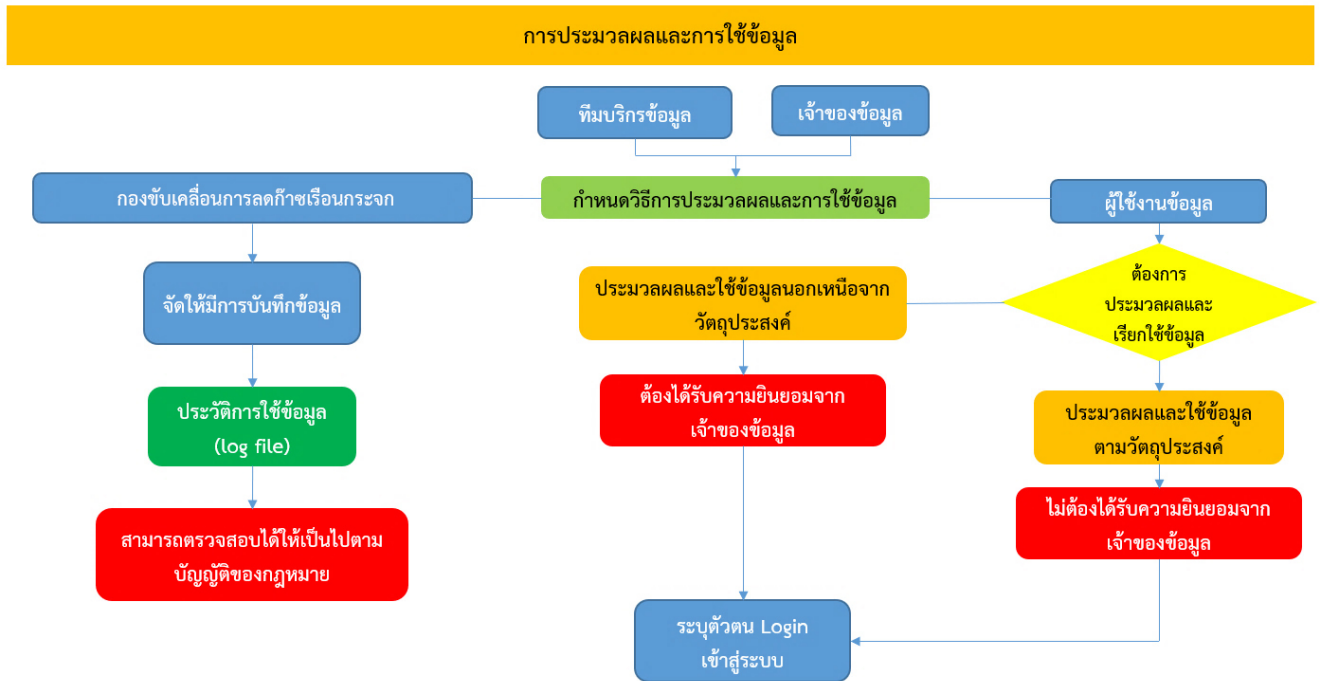
การสร้างและการจัดเก็บรักษาข้อมูล (Data Creating and Storage)

ส่วนที่ ๓ การประมวลผลและการใช้ข้อมูล

แนวทางปฏิบัติ

๑. เจ้าของข้อมูลร่วมกับทีมบริการข้อมูลด้านเทคนิค รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดวิธีประมวลผลและการใช้ข้อมูล ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งกรม
๒. หากผู้ใช้ข้อมูล ต้องการประมวลผลข้อมูลที่เป็นความลับ เพื่อใช้ในงานใดๆ ให้ดำเนินการผ่านระบบของกรม เพื่อให้ทราบถึงวันที่ เวลาในการเข้าถึงข้อมูล
๓. การเรียกใช้ข้อมูลที่เป็นความลับทางราชการ ต้องกำหนดให้มีรหัสผ่านจากข้อมูลที่จัดเก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) และกำหนดให้มีการเข้ารหัสข้อมูลกรณีจัดเก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล
๔. ผู้ใช้ข้อมูล ต้องระบุตัวตน โดยระบุ Username และ Password ของตนเอง เพื่อ Login เข้าระบบทุกครั้ง และ Logout จากระบบทุกครั้ง
๕. ผู้ใช้ข้อมูลต้องประมวลผลและใช้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับเจ้าของข้อมูลแล้วเท่านั้น
๖. หากผู้ใช้ข้อมูลต้องการประมวลผล และใช้ข้อมูลเป็นอย่างอื่นที่นอกเหนือไปจากวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับเจ้าของข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน
๗. ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลประวัติการประมวลผลและการใช้ข้อมูล (Log File) เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้โดยให้เป็นไปตามบัญญัติของกฎหมาย

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยข้อมูล แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูล

แนวทางปฏิบัติ

๑. ห้ามผู้ใช้อข้อมูลเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์ นโยบายและแนวปฏิบัติของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

๒. การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำข้อมูลที่จะเปิดเผยให้อยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการนำไปใช้ เช่น รูปแบบของ Comma-Separated Values – CSV Application Programming Interface - API

๔. เจ้าของข้อมูลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันพิจารณาคัดเลือกคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่ต้องการเผยแพร่โดยต้องพิจารณาคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้อย่างแพร่หลายและเกิดประโยชน์สูงสุด

๕. ให้หน่วยงานพิจารณาข้อมูลที่จะเผยแพร่ โดยต้องอยู่ในชั้นความลับที่สามารถเผยแพร่ได้ และต้องไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์ นโยบายและแนวปฏิบัติของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

๖. เจ้าของข้อมูล และผู้ดูแลระบบสารสนเทศ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดวิธีปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูล พร้อมทั้งระบุช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่เข้าถึงและนำไปใช้ได้ง่าย ตามมาตรฐานความปลอดภัยระดับสากล จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล สส. เพื่อขอความเห็นชอบ

๗. เจ้าของข้อมูลและผู้ดูแลระบบสารสนเทศ จัดทำคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ควบคู่ไปกับข้อมูลที่เปิดเผย ผ่านช่องทางการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจถึงบริบทของข้อมูล เช่น เจ้าของข้อมูล วัตถุประสงค์ ขอบเขต วันที่เผยแพร่ ความถี่ในการปรับปรุง ความถี่ในการเผยแพร่ แหล่งที่มาของข้อมูล เป็นต้น

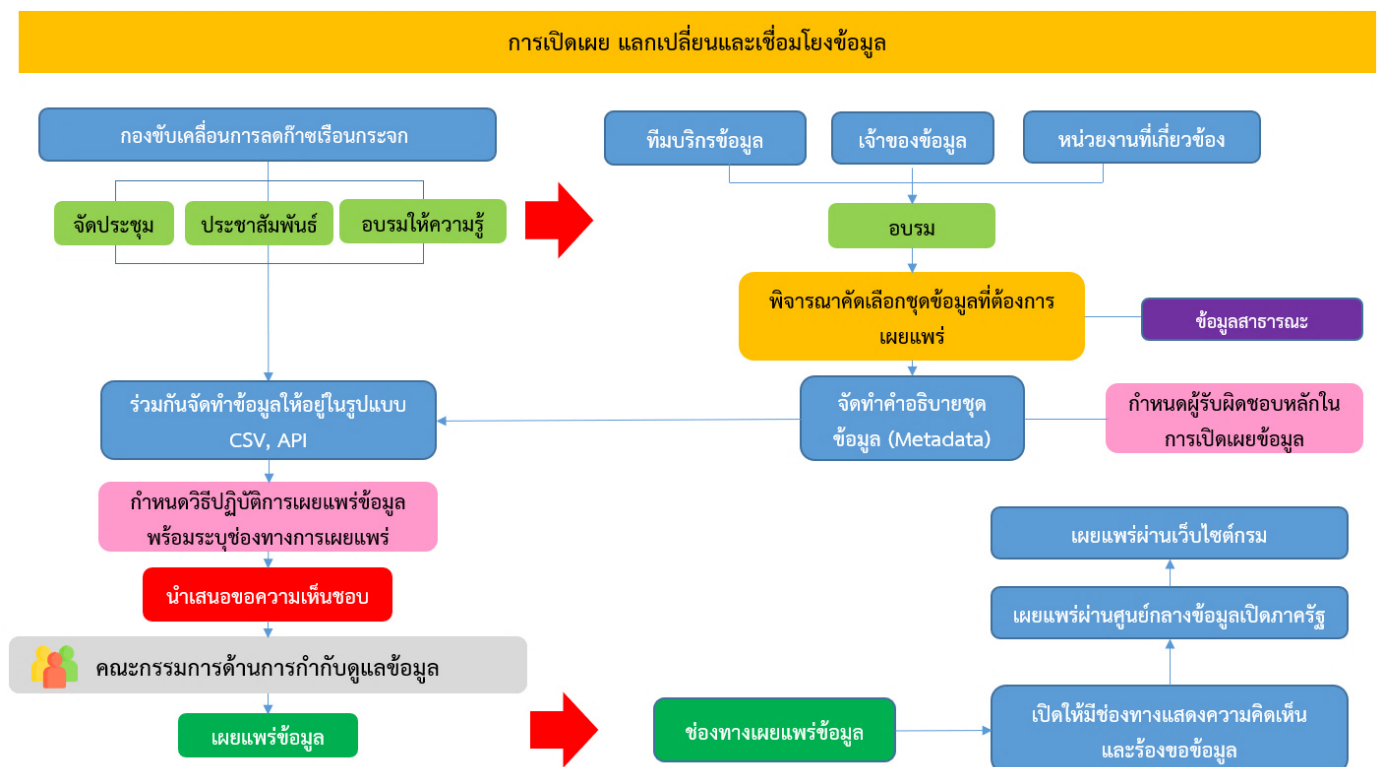
๘. กองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก จัดประชุม /อบรม/ประชาสัมพันธ์ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจวิธีปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูล

๙. หน่วยงานเจ้าของข้อมูลต้องกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก ขั้นตอนและวิธีการนำคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ขึ้นเผยแพร่สู่สาธารณะ ดังนี้

๙.๑ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พร้อมคำอธิบายข้อมูล (Metadata)

๙.๒ เผยแพร่ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ พร้อมคำอธิบายข้อมูล (Metadata)

๙.๓ กำหนดให้มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น และการร้องขอข้อมูลจากผู้ใช้ข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลมีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพของข้อมูล

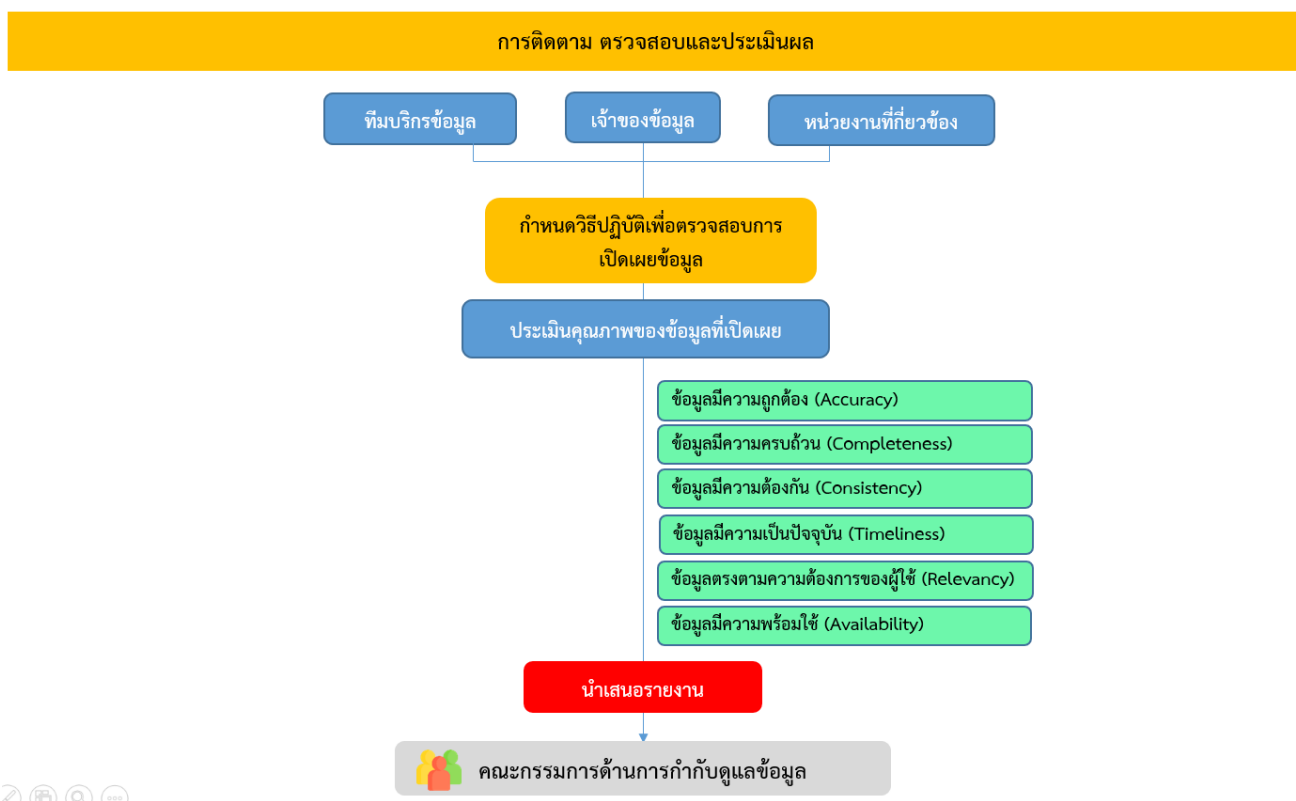
ส่วนที่ ๕ การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

แนวทางปฏิบัติ

๑. เจ้าของข้อมูลและผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูล ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมหรือเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ และเป็นการรักษาคุณภาพของข้อมูล

๒. ทีมบริการข้อมูลร่วมกันประเมินคุณภาพของข้อมูล โดยองค์ประกอบในการประเมินคุณภาพประกอบด้วย ข้อมูลมีความถูกต้อง (Accuracy) ข้อมูลมีความครบถ้วน (Completeness) ข้อมูลมีความตongกัน (Consistency) ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน (Timeliness) ข้อมูลตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (Relevancy) และข้อมูลมีความพร้อมใช้ (Availability)

๓. รายงานคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล สส.

ส่วนที่ ๖ การจัดเก็บและทำลาย

แนวทางปฏิบัติ

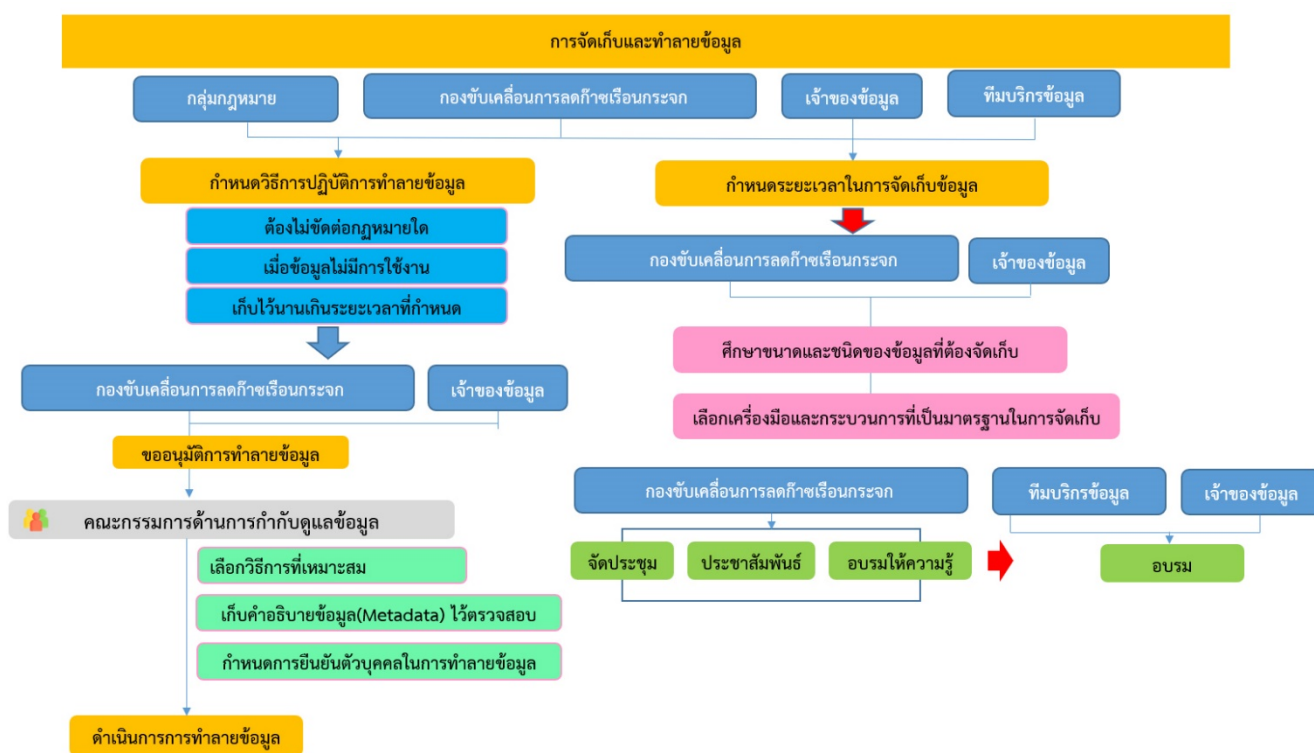
๑. ผู้ใช้ข้อมูล เจ้าของข้อมูล และผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ร่วมกับหน่วยงานฝ่ายกฎหมาย กำหนดระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับข้อมูลแต่ละประเภท

๒. เจ้าของข้อมูล และผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ศึกษาขนาดและชนิดของข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ โดยเลือกเครื่องมือและกระบวนการที่เป็นมาตรฐานสากลในการจัดเก็บ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดระยะเวลาการจัดเก็บ

๓. บริการข้อมูล เจ้าของข้อมูล และผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดวิธีปฏิบัติการทำลายข้อมูล ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายใด รวมถึงกำหนดวิธีปฏิบัติการทำลายข้อมูล เมื่อข้อมูลนั้นไม่มีการใช้งานหรือมีการเก็บไว้นานเกินระยะเวลาที่กำหนด และควรเก็บ คำอธิบายข้อมูล (Metadata) ของข้อมูลไว้เพื่อใช้ในการตรวจสอบภายหลัง จากนั้นนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล สส.

๔. กองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก จัดประชุม /อบรม/ประชาสัมพันธ์ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บและทำลายข้อมูลทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

๕. เจ้าของข้อมูลและผู้ดูแลระบบสารสนเทศ ต้องกำหนดให้มีการยืนยันตัวบุคคลของผู้ดำเนินการการทำลายข้อมูล

ภาคผนวก

ทีมบริการข้อมูล (Data Steward Team)

๑. ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

๑. นางสาวอาทิตย์ยา พามี	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นายบรรดิษฐ์ สาริบุญ	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)
๓. นางสาวสุพัตรา ดารามาศ	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๔. นายอภิศักดิ์ วัฒนพงษ์	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๒. สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. นายกิตติคุณ บัวคำ	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นายวิรัตน์ สงศรี	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นางสาวณัฏยา คงสุข	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นายชัชวาลย์ อุดมพันธ์	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๕. นางธีรนาฏ หรั่งเพ็ช	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๖. นายอภิศักดิ์ วัฒนพงษ์	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๓. กองส่งเสริมและเผยแพร่

๑. นางสาวระเปียบ ภูผา	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นางสาวจริยา ชื่นใจชน	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นายบุญสม สุวรรณสุข	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นายชัยยุทธ พุทธสัง	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๕. นายโชคดี มั่นคง	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๔. สำนักงานเลขาธิการกรม

๑. นางสาวกุลธิดา ขาติสันติกุล	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นางสาวกนกวรรณ อุไรวรรณ	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นางสาวสุรตนา พรหมจारी	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นายชินทร์ เดชโชติ	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๕. นายสยาม วงศ์ศรีเทศ	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๕. กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม

๑. นางสาววันทนี ละลี	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นางสาวอนงค์นาฏ อินสุธา	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นายปัญญา พัฒนาสุข	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นางสาวสุพัตรา ดารามาศ	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๕. นายปวิช สนั่นเมือง	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๖. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๑. นางสาวกนกวรรณ ห่อผล	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นางสาวลาพูน กลั่นเชื้อ	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นางสาวนาวิกา แผลกสกุล	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นางสาวชุติมา สุวรรณประเสริฐ	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๕. นายธนกฤต จันทร์ชา	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๗. กองอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. นายณัฐพงศ์ นันทชัยพงศ์	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นายชญานนท์ ล้อมสินทรัพย์	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นางสาวฐิตียา คุณเดช	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นายปิวิช สนั่นเมือง	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)
๕. นายโชคดี มั่นคง	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๘. กองส่งเสริมความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑. นางสาวกนิษฐา رایณะสุข	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นายศรายุทธ เรืองผล	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นายธนกฤต จันทร์ชา	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)
๔. นายชัยยุทธ พุทธสัง	บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล (Data Quality Stewards)

๙. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๑. นางสาวไอลวิณ ศิลปะ	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นางสาวนันท์ธีรี ศรีบุรินทร์	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นายสยาม วงศ์ศรีเทศ	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๑๐. กลุ่มตรวจสอบภายใน

๑. นางณัฐวรรณ ชมอินทร์	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นางสาวปริมประภา เดชปาน	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นางสาวอรอุมา กลางประพันธ์	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

๑๑. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

๑. นางนฤมล กาพอ่อนศรี	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๒. นายอภิชัย ตันติวิศาลเกษตร	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๓. นางสาวศิริลักษณ์ ปาสาจะ	บริการข้อมูลด้านธุรกิจ (Business Data Stewards)
๔. นางสาวอรอุมา กลางประพันธ์	บริการข้อมูลด้านเทคนิค (Technical Data Stewards)

ทีมบริการข้อมูล รับคำสั่งโดยตรงจากคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล ในขณะเดียวกันมีการให้ข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจต่อคณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล โดยบริการข้อมูลด้านธุรกิจเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านธุรกิจ ขณะที่บริการข้อมูลด้านเทคนิคเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

หน้าที่

๑. จัดทำ Template ในการตรวจสอบ วัตถุประสงค์ และรายงานให้สอดคล้องกับนโยบาย
๒. จัดทำคำอธิบายชุดคำสั่งข้อมูลที่คัดเลือกให้ถูกต้องและครบถ้วน
๓. ทำหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุมการปฏิบัติงานด้านข้อมูลให้สอดคล้องกับนโยบายตั้งแต่การดำเนินการรับข้อมูล การรวบรวม การประมวลผล การจัดเก็บ การตรวจสอบคุณภาพ และการให้บริการด้านข้อมูลให้ครบตามวงจรชีวิตข้อมูล
๔. ทำรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการด้านการกำกับดูแลข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ วรรค ๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้ทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
๒. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๒
๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.๒๕๖๒
๕. พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ.๒๕๔๙
๖. ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๗. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
๘. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
๙. ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๑๐. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐